

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-3015

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Meripaasi, Eija			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Puuvilleollisuuden yhteistyö ja kilpailu vuosina 1903 - 1939			
Oppiaine-Läroämne-Subject Talous- ja sosiaalihistoria			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-11-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 108 + 2 liitettä
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä tutkielmassa on tarkoitua selvittää suomalaisen puuvillateollisuuden kilpailua ja yhteistyötä vuosina 1903–1939. Tutkimuksen kohteena ovat Suomen suurimpien puuvillatehtaiden muodostamat yhteenliittymät, joista ensimmäinen, puuvillarengas, muodostettiin vuonna 1903. Tämä hinta- ja ehtokartelli oli organisaatioltaan puutteellinen eikä sen katsottu olevan riittävä elin rajoittamaan kilpailua tullessa 1920-luvun lopun lamavuosiin. Vuonna 1932, syvimmän laman ollessa jo ohi, perustettiin puuvillasyndikaatti Puuvillatehtaitten Myyntikonttori (PMK). Kartellin ulkopuolelle jäi kuitenkin yksi Suomen kuudesta puuvillatehtaasta, Porin Puuvilla Oy. Tämä synnytti uudenlaisen kilpailutilanteen; kotimaan markkinoista kilpailivat PMK, Porin tehdas sekä jatkuvasti lisääntyvä ulkomainen tuonti. Porin tehdas liittyi syndikaattiin kolmen ankaran kilpailuvuoden jälkeen vuonna 1935.</p> <p>Tarkastelun kohteena ovat ensinnäkin syyt, miksi puuvillateollisuudessa syntyi tarvetta kilpailun rajoittamiseen 1900-luvun alussa sekä tehtaiden väliseen kiinteämpään yhteistyöhön kolmekymmentä vuotta myöhemmin. Tämän lisäksi pohditaan sitä, miksi alan kartelloituminen oli pitkä ja vaikea prosessi. Tutkimuksessa tuodaan esiin melko yksityiskohtaisesti tehtailijoitten väliset neuvottelut ja niiden kulku yhteistyökehityksen eri vaiheissa. Näin käyvät ilmi yhtäältä ne edellytykset, joista yhteistyö kehittyi ja toisaalta siihen liittyneet vaikeudet. Tarkastelun kohteena ovat ajankohtaiset ulkoiset tapahtumat kuten maan tullipolitiikka ja taloudellinen tilanne, jotka ensisijaisesti vaikuttivat puuvillateollisuuden sisäisiin tapahtumiin. Toinen keskeinen tutkimuskysymys pyrkii selvittämään niitä seikkoja, miksi puuvillatehtaitten myyntijärjestö perustettiin vasta vuonna 1932 eikä heti ensimmäisen maailmansodan jälkeen, jolloin monet muut kartellit organisoituivat uudelleen myyntijärjestöiksi. Tässä yhteydessä pohditaan myös syitä, joiden vuoksi yksi tehtaista jäi syndikaatin ulkopuolelle.</p> <p>Tutkimuksen lähdeaineiston muodostavat puuvillatehtaiden yrityshistoriat, joiden rinnalla olen käyttänyt kesken jäänyttä puuvillarengaan historiikkia. Vuodesta 1932 tärkeimpänä lähteenä ovat Puuvillatehtaitten Myyntikonttorin kokouspöytäkirjat ja vuosikertomukset.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kilpailu – yhteistyö – kilpailun rajoittaminen hintakartelli – myyntijärjestö – syndikaatti 1930-luvun lama – tullipolitiikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			